

PÁNSKÝ KREJČÍ

OTRHANÉ DŽÍNSY STŘÍDÁ KULT. MÓDU PRVNÍ REPUBLIKY SI VYHLÁŠENÝ KREJČÍ JAROSLAV MEJTA JAKSEPATŘÍ UŽIVÁ. MUŽ MNOHA TVÁŘÍ. OBLEKY NA MÍRU ŠIJE VÍCE NEŽ TŘIATŘICET LET. JEHO PŘÍBĚH JE COKOLIV, JENOM NE VŠEDNÍ.

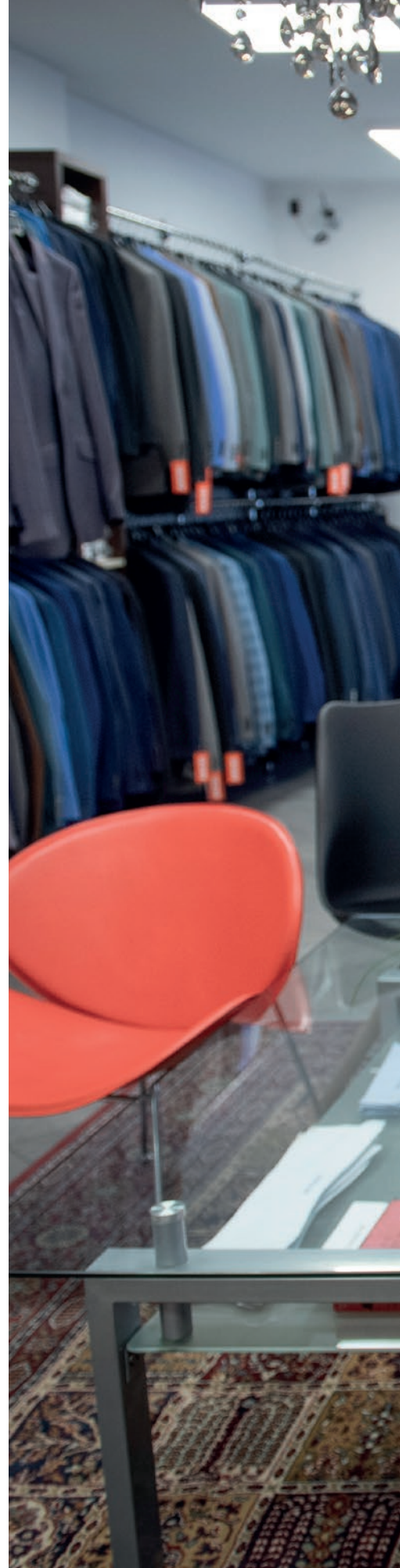
autor: Marie Urubková

foto: Dalibor Gluck, archiv J. Mejty

Vyráběl nábytek, cvičil karate, týden strávil ve tmě. Stejně jako mechanik tipne stáří auta podle světlometu nebo chladiče, on dokáže na první dobrou datovat oblek.

Před dvěma lety se podruhé oženil. „Roky jsem byl sám. A muži, když jsou sami, pustnou. Vy ženy jste hnací motor,“ říká vyhlášený zlínský krejčí Jaroslav Mejta.

Byznysmeni, politici, umělci. Všichni mají oblek od Mejty. Když se před lety rozkřiklo, že šije i pro Miloše Zemana, byl na roztrhání. Ze stejného důvodu ale o část klientely přišel. „Oblékat hlavu státu je velká pocta. Nechápu, jak může někdo mou práci spojovat s politikou,“ komentuje Mejta.

Byl to on, kdo na poslední chvíli sháněl prezidentovi kravatu na inauguraci, aniž si všiml, že sahá po kousku, kde jsou barvy ve stejném pořadí, jaké má Slovensko, ale také Rusko. „Absolutně by mě nenapadlo, že by to takto mohl někdo vnímat,“ přiznává. Přesto dosáhl v tuzemsku nejvyšší mety, která může pánského krejčího potkat.

Dnes šije pro Miloše Zemana manšestráky, které si tolik oblíbil, než se stal prezidentem. Má také klienta, který po něm chce obleky, jaké nosí zpěvák Ondřej Havelka. Zhotovuje historické kostýmy pro majitele veteránů, které musí působit co nejvíc věrohodně. Radost mu dělá asi pětadvacetiletý „šoumen“, který se nebojí jít do výraznějších variant a umí je nosit.

„Růžový podklad a na něm zelenomodré káro doplněné zipy. Tento muž bude nepřehlédnutelný,“ předvádí majitel salonu jedno z nastehovaných sak. Mezi tradičními odstíny obleků na stojanu jasně vyniká.

Měsíčně v Mejta fashion v centru Zlína zvládnou ušít v průměru sedm obleků. Oblek na míru je mravenčí proces. Několikrát se rozpárá a přešije, než pohladí na duši svého majitele.

„Když je klient postavou nesouměrný nebo střihem a požadavkem na oděv nestandardní, je to výzva,“ říká profesionál, jemuž projde rukama každý zákazník, i když si přijde koupit třeba jen tkaničky. Za třiatřicet let jich byly tisíce.

Sám má ve skříni asi patnáct obleků a jednou za rok si nechává šít nový. Je to jen pár týdnů, co na něm krejčová připevnila poslední knoflík červenou nití. Mejtaův rukopis. „Musím reprezentovat. Představte si, kdybych tady chodil v mikině a džínách.“

Fotograf hledá ten nejlepší záběr. Zaostřuje na elegána v tmavěmodrém dvouřadém obleku s fialovým proužkem ze všech stran. Tohle je současný trend. Nastupují 20. a 30. léta

minulého století, na scénu se vrací elegance a noblesa. Podle znalce pánských trendů se projeví jak v odívání, tak při úpravě vousů nebo vlasů. „Doufám, že nebude mít krátké trvání, ale prostoupí celou společnost ke vzájemné kultivaci nejen v oblečení, ale i ve společenském chování,“ přeje si Mejta.

Namísto širokých kalhot a tesaných sak, která zdobí skripta a střihy z minulého století, kopíruje střih přirozenou siluetu. Kalhoty už nejsou tak vyštíhlené, jako byly před třemi lety, kdy někteří muži nebyli schopni při vysvlékání ani přetáhnout nohavici přes nárt.

„Líbí se mi dvacátá a třicátá léta. Ta doba s sebou nese určitou noblesu. Když si vzpomenu na divoká devadesátá léta, na vyholené hlavy a zlaté řetězy... Byl to jistý symbol doby. Ale řekl bych, že teď jsme se konečně odrazili ode dna.“

„Podle oblečení jsme národ stoprocentních sportovců a podle postavy se blížíme Američanům“.

Jak se tohle vaše tvrzení

za posledních deset let změnilo?

K horšímu. Ještě před deseti lety měli ve firmách volnější pátky, dnes chodí běžně v džínách i náměstci v bance. Oblek si většinou berou, jen když jdou za VIP klientem. Na dru-

MEJTA FASHION

- Firma vznikla v roce 1990 jako zakázková krejčovská dílna.
- Postupně se vyprofilovala na pánské krejčovství s kompletním sortimentem pánské módy.
- V malém týmu nabízí šití na míru formou „bespoke“ i „made-to-measure“.
- Látky si nechává posílat majitel z Anglie a Itálie, kde šijí nejlepší pánské obleky na světě.

hou stranu mi připadá, že mladí muži se začínají oblékat pěkně. Designově se vrací do 20. a 30. let. Vezměte si, že muži dnes chodí do barber shopu. Ještě v 90. letech je přitom stříhaly manželky strojkem doma. Mladí jsou perspektiva.

Jak se za tu dobu proměnila vaše klientela?

Ti, kteří se mou začínali v 90. letech, odešli do penze. Nová klientela narůstá, jsou to vesměs muži od devatenácti do padesáti let. Jsou nároční, odvážnější a vědí, co chtějí. Lahvově zelená saka, bordofialková, károvaná nebo růžová? Není pravda, že se neprodají. I muži už se chtějí odlišit a trošičku z té šedi vyčlenit. Žena si nikdy nekoupí stejné šaty jako má její kolegyně, protože chce být originální, výjimečná. Kdežto muži – když má něco kolega a druhý kolega, tak to chtějí taky. Jsou víc kolektivní. Přál bych si, aby byli víc kreativní a nebáli se.

Pořád jdou modré obleky?

Pořád. Pánská móda se díky bohu tak rychle nemění. Když jsme s nimi začínali, byly trendy odstíny šedé a modrou nikdo nechtěl. Teď říkám: „Zkusme káro.“ To si můžete dovolit vy, ale já si vezmu pro jistotu zase ten modrý, říká většina zákazníků. Je ale pravda, že si často nechají poradit. Stejně jako já, když si pořizuji novou věc a nejsem profesionál, dám na radu odborníka. Spokojený zákazník je pro mě ale pořád na prvním místě.

Na scénu vstupuje první republika. Vráť se i vesty a klobouky?

Samozřejmě. Vycházkové hole, deštníky, rukavičky, to všechno půjde. Zdobnost a pečlivost se vrací. Ale pozor: móda se nikdy nevrátí ve stoprocentně plném rozsahu. Pokud někdo říká: Mám doma káro a počkám si, až půjde do módy, tak přijde káro, ale v jiné barvě nebo šířce a vždycky je poznat, že je to staré.

Podléhají trendům i knoflíky? Podle čeho je vybíráte?

Manžetové knoflíčky jsou na volbě zákazníka. Někdo má rád perleťové, někdo zlaté, někdo velké nebo zdobné. Je možné je kombinovat jakkoliv. Klasické knoflíky by vždycky měly ladit k obleku, ale na druhou stranu mohou být i kontrastní. Nedá se to unifikovat.

Dokážou vás klienti i po těch letech něčím překvapit?

Většinou pozitivně svým zodpovědným přístupem. Jejich partnerky a manželky mě ale dokážou také někdy překvapit. Tím, jak jim nutí své představy.

Osmdesát procent zákazníků se k vám pravidelně vrací. Jak pracujete s těmi nespokojenými?

Snažím se jim maximálně vyhovět. Jsou to klienti, kteří mě živí. A mají nárok na to, aby byli 100% spokojeni. Stalo se mi, že oblek dlouholetému zákazníkovi „nesedl“ tak, jak měl. Omluvil jsem se a ušil mu oblek nový. Ruční šití obleku je velmi náročná práce, která se skládá z řady drobných operací a ty se mění v závislosti na materiálu, střihu, postavě a módy. Výchozí surovina je tkanina, která je dvourozměrná a my ji musíme zpracovat tak, aby byla ve 3D. Maximálně kopírovala postavu v závislosti na aktuálním trendu, umožňovala maximální pohyb a klient ani nepocítoval, že nějaký oděv na sobě má.

Na kolik dnes u vás vyjde oblek na míru?

V závislosti na materiálu za něj zaplatíte až čtyřicet tisíc korun. Když jsem začínal, nejdražší materiál, vlnu s hedvábím, jsem kupoval za 310 korun za metr. Protože se u nás všechny textilky zavřely a zůstala jediná v Brně, bereme dnes materiály z Itálie nebo z Anglie a metr se pohybuje kolem tří tisíc korun. Ve vzornících, které se aktualizují každého půl roku, mají klienti na výběr z přibližně pěti tisíc druhů látek.

S jakým materiálem pracujete nejraději?

Je to vlna. Ale není vlna jako vlna. Je rozdíl, jestli chce muž vynést oblek večer do společnosti, nebo v něm denně sedá za volant. V tom případě volím materiál zátěžový a nemačkový.

Čím se odlišujete od ostatních? Je váš technologický postup něčím specifický?

U zakázkového šití je technologický postup docela jiný než v případě konfekce. Zpracovává se klasickou metodou „na žíněnku“ včetně individuálního zhotovení střihu podle postavy. Zákazníci si všimají, že máme obleky propracované. Proto se k nám vrací. Náš technologický postup se nijak neliší od vyhlášeného londýnského krejčovství na Savile Row. U všech obleků jsou záložky, které se na přání klienta časem upraví. Klasický střih vydrží pánům v šatníku deset až patnáct let. Oblek na míru je dražší, ale slouží dlouho.

Pro krejčí z Londýna pracuje už několik let robot, který přeměřuje světovou smetánku na dálku. Jak jste technologické novinky uchopil vy?

Myslím si, že ruční práci bude ovládat čím dál méně lidí a bude čím dál více ceněná. Stroj to možná udělá dobře, ale neudělá to tak osobitě. Výroba se zrychlí, bude masovější, ale co je absolutně dokonalé, ztrácí ducha.

Slow fashion. Jak se ztotožňujete s tímto pojmem?

Co si pod tím představíte? Že budu kombinovat věci ze sekáče a dám do toho nový prvek? Proč ne? Je to kreativní. Pokud oděv slouží, proč ho vyhazovat.

ZE STOLÁRNY DO SALONU

Nikdy si nehrál s hadříky a s panenkami, v rodině neměl vzor, kterému by v dětství obdivně hleděl pod prsty. K pánské krejčovně se dostal Jaroslav Mejta tak trochu omylem.

Na uměleckou školu ho nevzali, vzal proto zavděk učňákem. Byl to charismatický kantor Miloš Plzák, kdo ho naučil šít obleky a do-tlačil jej na průmyslovku do Prostějova. Důležitým mezníkem se stal pro krejčího Mejtu čtrnáctiletý pobyt v krejčovnách zlínského divadla, kde obkoulal všechny druhy oděvů – od antiky až po fra-ky nebo žakety. Obrovská zkušenost, ke které by se v jakémkoliv běžném krejčovství nikdy nedostal.

„Každá premiéra byla výzva. Vymyslet technologii, zpracovat převlek tak, abychom se trefili výtvarníkovi i herci na míru, časově to zorganizovat – bylo to velmi tvořivé. Kdybych neskončil v divadle, asi bych dnes pánskou krejčovinu nedělal,“ přiznává majitel vyhlášeného salonu ve Zlíně.

Za komunistů představovalo divadlo oázu svobody. Přesto vyhořel. Padl režim a Mejta chtěl zkusit cokoliv jiného, hlavně ne šít. Inspirace přišla záhy. „Zrekonstruoval jsem dům, nebyly prostředky a bylo potřeba jej zařídit. Co bylo na trhu, se mi nelíbilo a když jsem uviděl katalogy švédského řetězce Ikea, vrhl jsem se na nábytek. Začínal jsem v garáži a po roce a půl jsem zaměstnával padesát lidí,“ vzpomíná.

Příběh prosperující stolárny ve Valašských Příkazech ale neměl dlouhého trvání. Obchodní partner s lákavou nabídkou připravil

podnikatele i o poslední desku. Do měsíce byl Mejta bez firmy. „Taková byla doba. Naštěstí jsem o moc nepřišel,“ komentuje s odstupem času majitel.

Řemeslo, jemuž se vyučil, si jej tak začátkem 90. let znovu našlo. Ve firmě s třiceti lidmi nabízel pánskou a dámskou konfekci a výrobky z kůže. „Byl jsem blázen. Pořád jsem neměl čas přemýšlet, co bych dělal jiného, a nakonec jsem u toho zůstal,“ bilancuje Jaroslav Mejta.

A je z toho třiatřicet let. Kdy přišla největší krizovka?

První krize přišla v roce 2000 asi po deseti letech podnikání, kdy jsem byl totálně fyzicky na dně. V té době jsme se ještě hledali. Kdybych nebyl tak urputný, dělal bych dnes něco jiného a určitě bych byl bohatší a klidnější.

Další facka přišla za covidu?

Pro mě přišla krize už před pandemií, kdy jsem z přechozených chřipek a zánětů zkolaboval a doktoři mě dávali rok a půl dohromady.

JAK SE ŠIJE OBLEK NA MÍRU

1. Na prvním setkání sdělí zákazník svou představu o obleku, řeší se účel oděvu a jeho použití. Následuje výběr materiálu a měření. Krejčí zhotoví střih a sestehuje oblek na první zkoušku.
2. Na první zkoušce se ladí detaily typu délka saka, hloubka a tvar fazony, umístění a tvar kapes – podle typu postavy a módního trendu. Krejčí oblek rozpárá, překreslí a přistříhne. Zhotoví fazonu, kapsy, podšívku a sestehuje na druhou zkoušku.
3. Na druhé zkoušce ladí krejčí rozdíl mezi levou a pravou polovinou těla – žádná postava není osově souměrná. Doladí délky rukávů, volnost či vyštíhlení saka i kalhot a poté oblek definitivně došije. Nechává švové záložky, aby se dal oblek v případě potřeby upravit. Výroba obleku od prvního zaměření po finální předání trvá tři až čtyři týdny.

Jaké období prožíváte teď?

Teď je taková divná doba. Lidé vnímají nejistotu, očesávají zbytné věci a oblečení je zbytná věc. Všichni šetří. Jsme na rozhraní toho, co bude. Ale i nákupní cyklus jde v sinusoidách. Když jde křivka dolů, člověk nesmí zpanikařit, zas půjde nahoru. Jenom to ustát. Ale že by bylo méně zákazníků, zatím nepozorují.

Kolikrát padla myšlenka, že salon zavřete?

Občas mi taková myšlenka přijde na mysl,

stejně jako každému. Jsou období, kdy toho mám dost a chci začít konečně žít, ne šít. Mám tolik koníčků, že je na ně můj život strašně krátký. Potřeboval bych tu být ještě padesát let, abych to všechno stihl.

Co rád děláte?

Od pětadvaceti jsem dělal karate, tak jsem se k němu vrátil a dvakrát týdně se chodím do tělocvičny alespoň protáhnout. Na malování už nemám tolik času, ale taky je to pro mě forma relaxace. I fyzická práce na zahradě mi dělá dobře.

Výtvarné umění i sbíráte. Čím se rád obklopujete?

Absolutně nejsem vyhraněný typ. Momentálně obdivuji třeba Michala Singra, což je prozatím nedoceněný umělec, který má budoucnost. Mám pár kousků ještě po otci a snažím se v jeho zálibě pokračovat... Mít kolem sebe pěkné věci je pro mě přirozené. A Michal Singer má tak úžasné věci, že si snad ještě dvě díla pořídím.

Kromě toho jste nadšený cestovatel. Vzpomínám, jak jste mi před deseti lety povídal o Indii.

Po Indii jsem cestoval čtyři měsíce. Projel jsem ji křížem krážem a nikdy jsem nezažil takové pocity svobody a štěstí jako tam.

Uvědomil jsem si, že kdyby se stalo cokoliv, přežiju. Tam jsem se osvobodil.

Už jen zbývá dodat, že jste meditoval v jeskyni, a bude to kompletní.

To ne, ale prožil jsem meditační týden ve tmě. K ničemu jsem nedospěl, protože jsem zjistil, že jsem vlastně spokojený a nic nehledám. Přesto mi tahle cesta obrovsky dala. Kdybych nebyl v Indii, můj život by byl poloviční.

Kam plánujete vyrazit teď?

Asi znovu na Srí Lanku. Tam bych si dokázal představit žít. Vždycky jsem cestoval sám a tentokrát jsem přemluvil ženu, aby vzala batoh a jela se tam se mnou podívat. Nebo možná zkusíme Borneo,

Vietnam, Kambodžu, Laos, kdoví. Je toho spoustu, kam bych se ještě rád podíval.

**Co bude jednou se salonem?
Je tohle téma vůbec na pořadu dne?**

Najít vhodného člověka, který se bude starat o chod celé firmy a já jen o zakázkovou výrobu, je můj sen. Profese krejčího se dá dělat do vysokého věku a navíc mě baví stále víc.

To si s tím odpočinkem trochu protiřečí.

Jsem Bliženec. Nikdy se mnou není nuda.

JAROSLAV MEJTA

- Má 67 let, dvě dospělé děti z prvního vztahu, s manželkou Svatavou žije ve Zlíně.
- Pánské obleky na míru šije ve Zlíně, salon má i v Praze.
- Doma má patnáct obleků, každoročně si nechává šít nejnovější trend na míru.
- Jeho rukopisem je poslední knoflíček přišívaný červenou nití.
- Hlavní motto: Náš zákazník, náš pán.